Hoe huisartsen in opleiding voorbereiden op de rol van near peer teacher? Implementatie en evaluatie van een opleiding

Haio: SCHOETERS Kristof , U.A.
Promotor: MICHELS Nele , U.A.
Praktijkopleider: Lyssens Guy , MATTHYSSEN Philip , TAYAR Riad

Context: Huisartsen-in-opleiding (HAIO's) worden in de dagelijkse praktijk frequent ingezet voor meerdere vormen van near peer teaching. Denk hierbij aan het ondersteunen van stagemomenten in de huisartsenpraktijk of het ziekenhuis en anderzijds aan het aanleren van klinische vaardigheden in het onderwijs. Deze inschakelingen verlopen momenteel zonder opleiding en met weinig omkadering. Onderzoek van Vanhomwegen et al. (2019), aan de Universiteit Antwerpen, geeft aan dat 25% van de near peer teachers niet tevreden blijkt over de eigen aanpak en 84% van de bevraagden om meer ondersteuning vraagt. Een meer gestructureerde implementatie van near peer teaching aan de Vlaamse universiteiten en de daarbij horende opleidingspraktijken lijkt zich bijgevolg op te dringen.

Onderzoeksvraag: Vormt het inschakelen van HAIO's als near peer teacher een meerwaarde voor het medisch onderwijs aan de Vlaamse universiteiten? Vormt een uitrol van een opleidingsprogramma voor near peer teachers een meerwaarde voor de verschillende betrokken actoren? Aan welke voorwaarden dient zulk opleidingsprogramma te voldoen? Welke ondersteuningsnoden hebben opgeleide HAIO's, die als near peer teacher aan de slag gaan, in de uitvoering van hun taken?

Methode: In eerste instantie werd een literatuuronderzoek verricht naar studies die de voor- en nadelen van near peer teaching in het medisch onderwijs in kaart brachten. Ook werd in dit literatuuronderzoek nagegaan wat motiverende factoren voor een engagement als near peer teacher zijn, welke ondersteunings- en opleidingsnoden voor near peer teachers worden beschreven en wat voorwaarden zijn voor een kwalitatief opleidingsprogramma voor near peer teachers. In tweede instantie werd een kwalitatief onderzoek gevoerd aan de hand van interviews. Deze interviews werden georganiseerd na de uitrol van een opleidingssessie voor HAIO's die een taak als near peer teacher zouden opnemen. Er werd gebruik gemaakt van twee interviews per deelnemende near peer teacher. Het eerste interview, drie tot acht weken na de opleidingssessie, werd afgenomen ter evaluatie van de opleiding. Het tweede interview, vijf tot zeven maanden na de opleidingssessie, werd afgenomen met oog op zelf-evaluatie van de aangeleerde vaardigheden en ter inventarisatie van de ondersteuningsnoden in hun dagelijkse praktijk als near peer teacher.

Resultaten: Near peer teaching is een goed aanvaarde onderwijsmethode met hoge effectiviteit voor tutees en met belangrijke voordelen voor near peer teachers en onderwijsinstellingen. Uit de interviews (n=10) blijkt dat HAIO's nood hebben aan een gestructureerde implementatie van near peer teaching aan de hand van enerzijds opleiding en anderzijds ondersteuning om de rol van near peer teacher goed op te nemen. Bij het in kaart brengen van hun opleidingsnoden worden drie factoren aangetroffen: Het aanleren van essentiële pedagogische vaardigheden zoals handvaten rond het aanleren van technische vaardigheden en het geven van feedback; inzichten rond leerprocessen en affectieve ondersteuning van tutees; rolverduidelijking en kadering van hun professionele identiteit. Wanneer near peer teachers na hun opleiding aan de slag gaan, onderscheiden we drie belangrijke ondersteuningsnoden: ter beschikking krijgen van tijd om de rol van near peer teacher op te nemen, toegang tot de leerdoelstellingen van de stage of les die begeleid wordt en afspraken rond hun mandaat als opleider.

Conclusie: Het inschakelen van vrijwillige HAIO’s als near peer teacher in het geneeskunde onderwijs betekent een grote meerwaarde voor alle betrokken partijen. Om deze meerwaarde maximaal te benutten is het essentieel om HAIO’s op te leiden voor hun rol als near peer teacher en hen voldoende te ondersteunen bij het opnemen van hun taak. De aanbevelingen in deze masterproef hebben als doel hieraan bij te dragen.